

Landschappelijke inpassing Lamstraat 12a in Toldijk

Colofon

Landschappelijke inpassing
Lamstraat 12a in Toldijk

Uitgevoerd door: Natuurbank Overijssel

Opdrachtgever: Van Westreenen BV
Contactpersoon: dhr. R. ten Pas

Projectnummer en versie: 794, versie 1.0		Status: definitief
Projectleider: Ing. P. Leemreide	Veldmedewerker(s): Ing. P. Leemreide	Rapportdatum: 22 april 2016
Ligging projectgebied: Lamstraat 12a in Toldijk		

Correspondentieadres:
Postbus 206
7480 AE Haaksbergen
info@natuurbankoverijssel.nl

@natuurbankOverijssel

Inhoudsopgave

1. Inleiding.....	3
2. Het plangebied.....	3
2.1 Situering.....	3
2.2 Beschrijving van het plangebied.....	3
3 Voorgenomen activiteiten.....	5
3.1 Algemeen.....	5
4. Ruimtelijke kwaliteit.....	5
4.1 Algemeen.....	5
4.2 Landschap.....	5
5. Erfinpassing en beleid.....	6
5.1 Algemeen.....	6
6. Ruimtelijke analyse.....	8
6.1 ruimtelijke kwaliteit.....	8
6. De visie.....	8
6.1 Uitgangspunten.....	8
6.2 Bouwstenen voor het ontwerp.....	9
6.3 Het ontwerp.....	9
7. Inrichting en beheer.....	10
7.1 Inrichtingsmaatregelen.....	10
7.2 Beheer.....	11

1. Inleiding

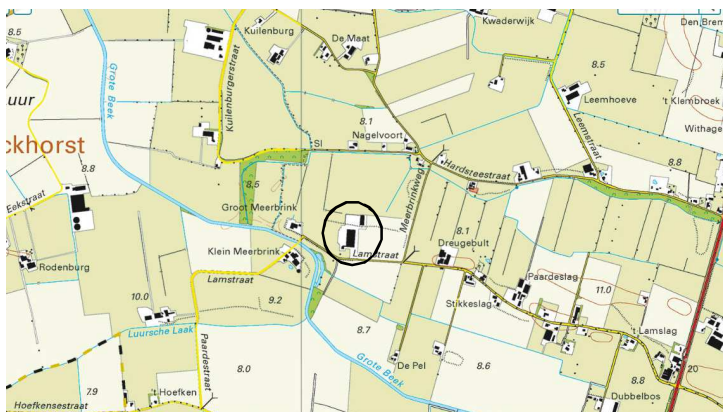
In het kader van een nieuw te bouwen werktuigenberging op het adres Lamstraat 12 in Toldijk is een visie voor de landschappelijk inpassing van het erf gewenst. Van Westreenen BV heeft Natuurbank Overijssel gevraagd om, in samenspraak met de initiatiefnemer een visie voor de landschappelijke inpassing van het erf op te stellen.

Voorliggend rapport beschrijft het plangebied, de omgeving, de voorgenomen activiteit en presenteert een visie voor landschappelijke inpassing van het nieuwe erf op basis van een ruimtelijke analyse van het plangebied en het omringende landschap. Deze visie richt zich daarbij op het erf en niet op het omringende landschap. De visie wordt afgesloten met een concreet hoofdstuk over inrichting en beheer van de aan te leggen erfbepanting.

2. Het plangebied

2.1 Situering

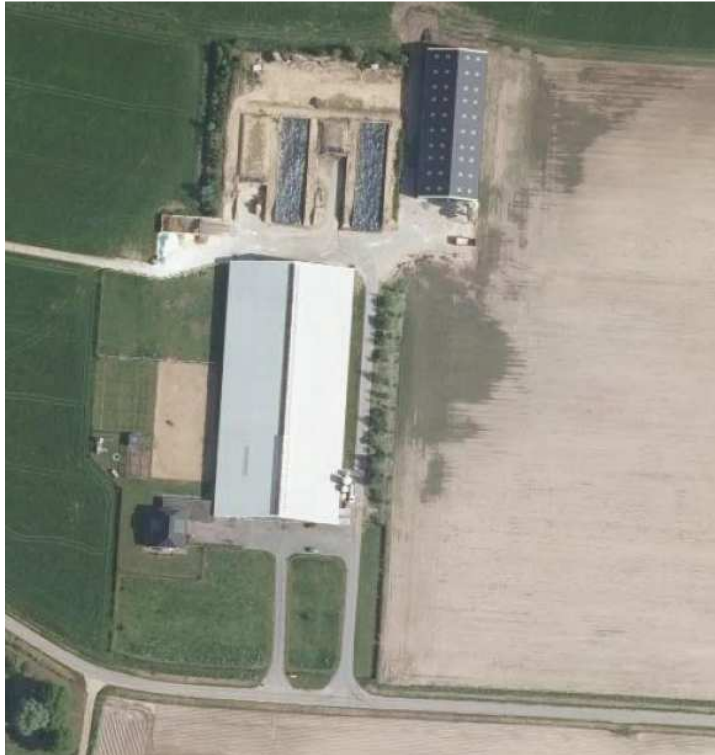
Het plangebied is gelegen op het adres Lamstraat 12a in Toldijk. Op onderstaande kaart wordt de globale ligging van de drie deelgebieden weergegeven.

Globale ligging van het plangebied in de omgeving. De ligging van de afzonderlijke deelgebieden wordt met de cirkel aangeduid. Afbeelding: Kadaster, 2016.

2.2 Beschrijving van het plangebied

Het plangebied bestaat uit een erf waarop een melkveehouderij is gevestigd. Op het erf staan een woning, een ligboxenstal en een werktuigenberging. De gebouwen zijn begin 21 eeuw gebouwd, gevolgd door de aanwezige erfbepanting. Het erf grenst aan de zuidzijde aan de Lamstraat en aan agrarische cultuurgrond aan de overige zijden. Op onderstaande afbeelding wordt het plangebied meer in detail weergegeven.

Detailopname van het plangebied.bron: PDOK.nl.

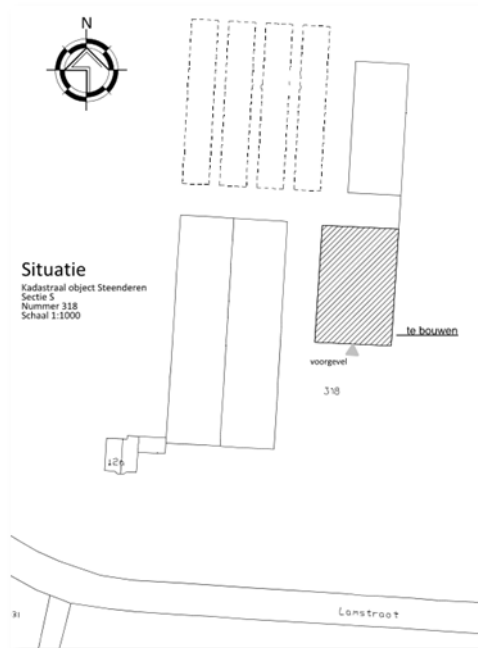

Verbeelding van het erf

3 Voorgenomen activiteiten

3.1 Algemeen

Er zijn concrete plannen om een nieuwe werktuigenberging, ten zuiden van de bestaande, op te richten. Op onderstaande afbeelding wordt de nieuw te bouwen werktuigenberging met de arcering aangeduid.

Wenselijk eindbeeld; de nieuw te bouwen schuur wordt met de arcering aangeduid. Bron: Van Westreenen BV.

4. Ruimtelijke kwaliteit

4.1 Algemeen

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de beschrijving van het landschap rondom het plangebied, streekeigen beplanting en –beplantingsvormen en de ruimtelijke kwaliteit van het nieuwe erf. Dit hoofdstuk levert als het ware de bouwstenen voor het erfinpassingplan.

4.2 Landschap

Het plangebied ligt op de overgang van het broek- en goorontginningslandschap ten westen van Zelhem naar het IJsseluiteerwaardenlandschap. Zoals zichtbaar op de uitsnede van de historische topografische kaart van 1880 ligt het plangebied net in het IJsseluiteerwaardenlandschap.

Uitsnede van de historische topografische kaart anno 1880. Het plangebied wordt met de cirkel aangeduid.

Het landschap kenmerkt zich door de openheid en grootschaligheid van het overwegend agrarische cultuurland. Opgaande beplanting treffen we aan op erven en verspreid in het gebied langs kavelgrenzen. De ooit aanwezige kavelgrensbeplanting in de vorm van struweelhagen zijn anno 2016 verdwenen. Karakteristieke beplanting bestaat uit essen, populieren en meidoorn.

5. Erfinpassing en beleid

5.1 Algemeen

De gemeente Bronckhorst heeft samen met de buurgemeenten Lochem en Zutphen een 'landschapontwikkelingsvisie' opgesteld (Royal Haskoning, 2009). In dit hoofdstuk wordt concreet aangegeven welke uitgangspunten en wensen gehanteerd worden voor de beoordeling van een erfinpassingsplan.

5.2 Wat zegt het beleid?

Het plangebied ligt in het deelgebied 'IJssenwaarden; open landschap glooiend langs de IJssel'. De eeuwenlange invloed van de IJssel heeft voor een aantrekkelijk open gebied gezorgd. Kleine kleigaten, ontginningspatronen, oude krekken en relicten van de militaire geschiedenis verwijzen naar het verleden. De relatie met het Veluwemassief is voelbaar.

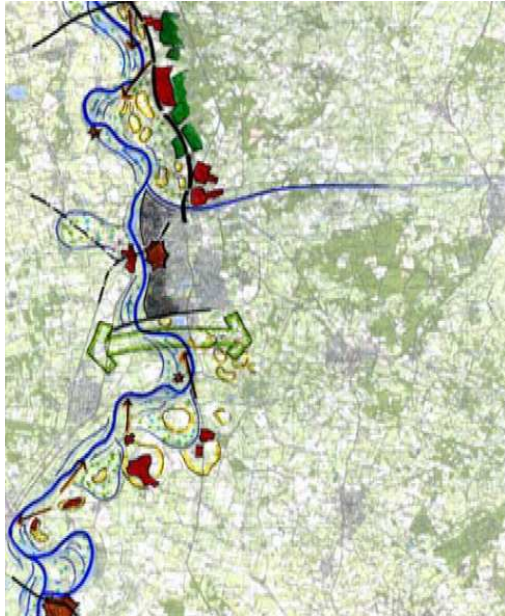
De openheid met markante herkenningpunten op grote afstand zoals stadssilhouetten van Zutphen en Bronckhorst zijn een belangrijke kwaliteit van het gebied. Deze blijft behouden. Beplanting benadrukt de aard en openheid van het landschap.

Ten noorden van Zutphen grenst de IJssel direct aan de hogere gronden. Deze grens is zichtbaar door het besloten, bosrijke karakter van de dekzandgronden en de openheid van de IJsseluitwaarden. Ten zuiden van Zutphen ligt de grens tussen rivierenlandschap en dekzandlandschap meer oostelijk. Hier is een tussengebied aanwezig dat gevormd is door de oude loop van de Berkel en de oude IJssel en een doorbraak van een rijntak in oude lopen van voornoemde bijrivieren in de vroege middeleeuwen. Dit gebied kenmerkt zich tegenwoordig door open komgronden en broekgebieden met daarin enkele rivierduinen en stroomruggen en westelijke vooruitgeschoven dekzandruggen. De scherpe overgang van het open rivierengebied naar het meer gesloten landschap op het dekzand versterkt de landschapskwaliteiten en –beleving van beide landschapstypen sterk. In de visie wordt daarom ingezet op het handhaven en waar mogelijk versterken van dit contrast.

Het landschapspalet van de IJsselwaarden wordt gecompleteerd door de diverse kleine woonkernen. Dit zijn oude bewoningsplekken op de toppen van de rivierduinen en stroomruggen. Deze oude hogere bewoningsplaatsen in het open rivierenland hebben een hoge archeologische waarde. Het oude stadje Bronckhorst en de kleine kernen Rha en Olburgen zijn prachtige voorbeelden van deze oude

nederzettingen. Deze visie bepleit het waarborgen van deze kwaliteiten voor de toekomst. Rond uitbreiding van deze kernen, zo al aan de orde, is uiterste terughoudendheid te betrachten. Uitbreiding van de kernen buiten de rivierduinen of stroomruggen is uit den boze. Door de binnendorpse groene ruimtes veilig te stellen van bebouwing, wordt de relatie van de kern met het omliggende open gebied behouden.

Voor de landschapsontwikkeling op de open gronden langs de IJssel spelen zowel natuurbehoud en –ontwikkeling als de landbouw een belangrijke rol. Buitendijks ligt het accent op natuurontwikkeling en extensieve begrazing van weiden in de uiterwaarden. Grootschalige grondgebonden melkveehouderij met name binnendijks en zuidelijk van Zutphen. (uit: Landschapsontwikkelingsvisie gemeente Bronckhorst, 2009).

Uitsnede van het LOP; deelgebied IJsselwaarden; open landschap glooiend langs de IJssel. Bron: Royal Haskoning.

Conclusie:

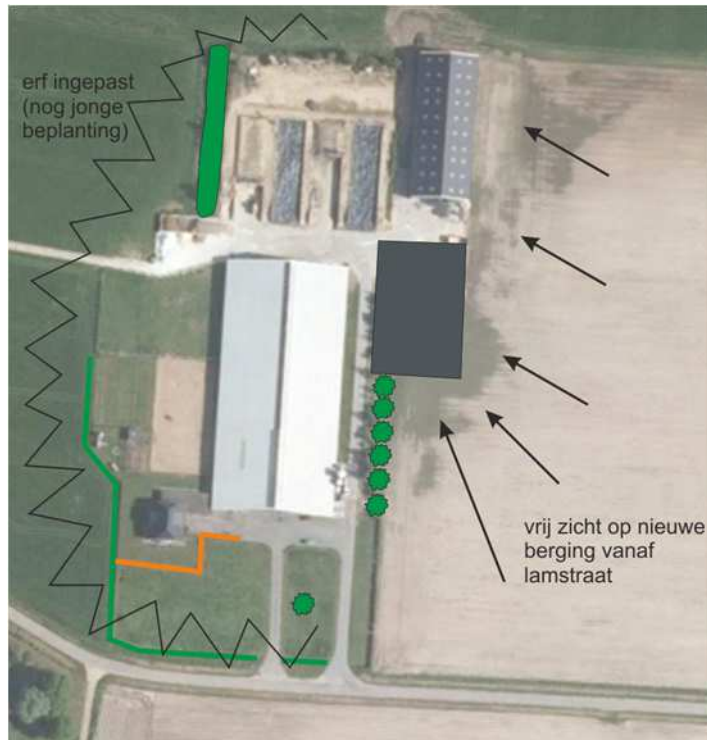
De Landschapsontwikkelingsvisie is een visie op hoofdlijnen dat op landschapsschaal voorstellen doet. Met betrekking tot het opstellen van een afzonderlijk erfinpassingsplan is het te abstract.

6. Ruimtelijke analyse

6.1 ruimtelijke kwaliteit

Het plangebied bestaat uit een jonge bouwplaats van begin 21^e eeuw. Op het erf staan enkele vrij forse gebouwen en het erf is ruim opgezet. Het erf is nagenoeg volledig rondom ingepast middels erfbeplanting; deze is echter nog jong en daarom niet manifest aanwezig.

De nieuw te bouwen werktuigenberging wordt ten zuiden van de bestaande werktuigenberging gebouwd en zal zichtbaar zijn voor verkeer op de Lamstraat in westelijke richting. Op onderstaande afbeelding wordt de ruimtelijke analyse verbeeld.

Ruimtelijke kwaliteit van het erf en de directe omgeving.

6. De visie

6.1 Uitgangspunten

Het nieuwe erfontwerp is tot stand gekomen op basis van een ruimtelijke analyse waarbij gekeken is naar de aanwezige erfbeplanting, de functies van het erf, de nieuwe wenselijke ontwikkelingen, het omringende landschap en streekeigen- karakteristieke beplanting. Bij de ontwikkeling van het erfbeplantingsplan zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

Hakhout

Aan de oostzijde van het erf is een strook hakhout aangeplant. De bewoners hebben aangegeven deze te willen weghalen en de meidoornscheerhaag met essen overstaanders er voor in de plaats te zetten.

Zichtbaarheid bebouwing

Agrarische bebouwing mag zichtbaar zijn in het agrarisch cultuurlandschap. Het uitgangspunt is niet om alle bebouwing achter een 'groene muur' te plaatsen. Lelijke objecten worden bij voorkeur wel achter 'groen' geplaatst.

Inheems plantmateriaal

Uitheems plantmateriaal, zoals laurier, fijnsparren en coniferen in siertuinen zijn acceptabel. Het gebruik van uitheems plantmateriaal op het erf wordt verwijderd en vervangen voor inheems plantmateriaal.

Streekeigen beplantingsvormen

Als plantmateriaal voor nieuwe beplanting wordt streekeigen beplanting gebuikt en benut als streekeigen beplantingsvorm. Beplantingsvormen zijn het resultaat van actief beheer, zoals hakhout, knotten, hoogstamfruitboombeheer, scheerhagen etc.

Landschap

Het plangebied ligt in een vrij grootschalig en open landschap. Beplanting treffen we aan op erven en verspreid in het gebied langs kavelgrenzen en in kleine bosjes. Struweelhagen ontbreken nagenoeg volledig in het cultuurlandschap.

6.2 Bouwstenen voor het ontwerp

Naar aanleiding van de ruimtelijke analyse worden de volgende aandachtspunten vastgesteld die de bouwstenen vormen voor de visie.

- Het erf is grotendeels landschappelijk in gepast middels erfbeplanting; deze is nog jong en niet zo zichtbaar.
- De nieuwe stal is duidelijk zichtbaar vanaf de Lamstraat
- Eigenaren zijn enthousiast over de meidoornscheerhaag met essen overstaanders

6.3 Het ontwerp

Op onderstaande afbeelding wordt de landschappelijke inpassing van het nieuwe erf weergegeven. In het plan wordt de nieuwe schuur omgeven door een meidoorn scheerhaag met essen overstaanders in een vrij los verband (9 stuks). De kopse kant van de schuur wordt bewust vrij gehouden van hoge opgaande bomen omdat schuren ook zichtbaar (beleefbaar) in het landschap mogen zijn.

Inrichtingsplan voor het nieuwe erf.

7. Inrichting en beheer

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op beheer- en inrichtingsmaatregelen die genomen moeten worden om het erfinpassingsplan in de praktijk ten uitvoering te brengen.

7.1 Inrichtingsmaatregelen

Maatregelen

De strook hakhout aan de oostzijde van het erf staat gedeeltelijk op de bouwplaats van de nieuwe schuur. Deze dient verwijderd te worden om de bouw mogelijk te maken. Het resterende deel van de hakhoutbeplanting wordt verwijderd.

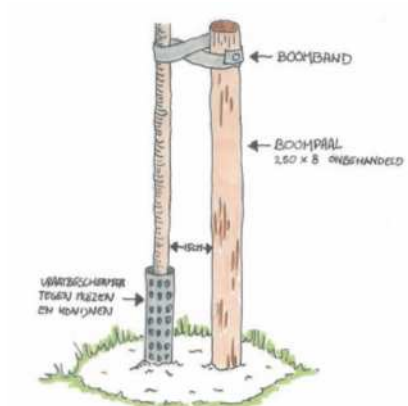
Solitaire bomen

Er worden negen essen geplant aan de binnenzijde van de scheerhaag. Als plantmateriaal worden als laanboom gekweekte bomen gebruikt met een minimale stamomtrek van 14-16 cm op 1,5 meter hoogte. Het aanplanten van een boom kan plaats vinden tussen half november en half maart, mits het niet vriest.

Specifieke plantinstructie

1. Voor het aanplanten is een ruim plantgat noodzakelijk waarin de wortels zich wijd kunnen uitspreiden. Het plantgat dient daarom ongeveer een afmeting te hebben van 70x70x70 cm groot. Spit na het graven de bodem van het plantgat los.
2. Plaats daarna een boompaal van onbehandeld hout naast de boom (maat 250 cm lengte bij 8 cm doorsnede), op ongeveer 15 cm van de boom, aan de kant van de heersende windrichting (dit is meestal het zuidwesten). Bevestig de jonge boom met een brede band aan de boompaal.

3. U kunt nu het plantgat weer dichtgooien. Pas indien nodig bodemverbetering toe door bijvoorbeeld potgrond te mengen met de grond uit het plantgat.
4. Plaats bij een bomengroep de bomen ruim uit elkaar, de minimale plantafstand is 6 meter. Een volwassen boom kan al snel een kroon ontwikkelen van 10 meter breed.

Boom met boompaal.

Meidoorn scheerhaag

De meidoorn scheerhaag bestaat uit meidoorn plantsoen met een minimale maat 80-120. Er worden minimaal 3 stuks per strekkende meter haag geplant.

7.2 Beheer

Solitaire bomen

Geen beheer; mogelijk opkronen indien laaghangende takken hinder veroorzaken aan landbouwvoertuigen.

Scheerhaag

De scheerhaag wordt jaarlijks één of meerdere keren geschoren om deze op de wenselijke hoogte en in de wenselijke breedte te houden.

Bronnen:

Landschapsontwikkelingsvisie Bronckhorst, Lochem en Zutphen. Royal Haskoning, 2009.